

Epilepsie

Wat is epilepsie?

Epilepsie is een ziekte die zich uit in aanvallen van verandering in het gedrag. Deze aanvallen worden veroorzaakt door een verstoring van de normale functie van de hersenen: er ontstaat abnormale elektrische activiteit. We spreken van epilepsie als dit soort aanvallen zich zo maar, zonder duidelijke reden, ten minste twee maal hebben voorgedaan.

Epilepsie is geen zeldzame ziekte, bovendien kunnen zowel kinderen als volwassenen epilepsie krijgen. Ongeveer 5 op de 1.000 kinderen krijgen epilepsie. Meer dan 50% van alle nieuwe patiënten met epilepsie is jonger dan 20 jaar. Tussen de 20 en 50 jaar is de kans op epilepsie het kleinste (minder dan 5 per 1.000). Met het ouder worden neemt de kans op epilepsie dan weer toe tot ongeveer 1 op 100.

Epileptische aanvallen

Aanvallen van epilepsie verschillen zeer sterk in ernst. Soms zijn ze zo subtiel dat men ze gemakkelijk over het hoofd ziet. De diagnose epilepsie kan zo gemakkelijk worden gemist, bijvoorbeeld bij een aanval van staren waarbij de patiënt kort niet op de omgeving reageert. Soms zijn ze zo hevig dat de niet ingewijde toeschouwer zal denken dat de patiënt doodgaat. Bijvoorbeeld bij een 'gran mal' aanval met trekken van armen en benen, wegdraaien van ogen, schuim op de mond en incontinentie voor urine. Na zo'n aanval wordt meestal de ambulance gebeld om de patiënt naar het ziekenhuis te brengen. Sommige patiënten hebben altijd één type aanval, anderen hebben verschillende typen door elkaar. Lang niet altijd zal een patiënt met epileptische aanvallen daarbij ook vallen: de term 'vallende ziekte' voor epilepsie is dus onjuist. Sommigen raken bij een aanval wel regelmatig gewond. Per patiënt verschilt ook hoe vaak deze aanvallen optreden in een bepaalde periode (de frequentie van aanvallen). Sommigen hebben tientallen aanvallen per dag, anderen hebben slechts zelden een aanval.

Onderzoek bij de patiënt met epilepsie

Om zeker te zijn van de diagnose epilepsie wordt door de neuroloog vaak een EEG (hersensfilmpje) gemaakt. Verder is het meestal noodzakelijk een CT of MRI scan van de hersenen te maken om te zien of er een oorzaak voor de epilepsie kan worden gevonden.

Medicijnen en bijwerkingen

Epilepsie wordt meestal behandeld met medicijnen, zogenaamde anti-epileptica. Hierbij is er een verschil van patiënt tot patiënt in de reactie op medicijnen. De één verdraagt de medicijnen goed, de ander ervaart veel ongewenste effecten. Ongewenste effecten noemen we bijwerkingen. Medicijnen zijn niet in staat de epilepsie echt te genezen: ze onderdrukken de aanvallen, net zoals een pijnstillertje de pijn kan onderdrukken maar niet de verstuikte enkel geneest. De kans dat medicijnen de epilepsie goed onderdrukken is ongeveer 80%. Gelukkig

gaat epilepsie heel vaak vanzelf over, vooral bij kinderen. Vaak is het zelfs mogelijk de behandeling met medicijnen na enkele jaren geheel te staken.

Epilepsie en operatie

Soms lukt het niet om epilepsie met medicijnen voldoende te behandelen. Heel soms is het dan mogelijk om de plaats in de hersenen waar de epilepsie ontstaat met een operatie weg te nemen of de verspreiding van abnormale ontladingen in de hersenen met een operatie te beperken. In Nederland vinden per jaar enige tientallen van dergelijke operaties plaats. Ze zijn over het algemeen zeer succesvol.

Beperkingen

Om te voorkomen dat er een ongeluk gebeurt als de patiënt een aanval krijgt, is het soms nodig iemand met epilepsie beperkingen op te leggen. Het is bijvoorbeeld gevaarlijk om in bad een aanval te krijgen, of staand op een ladder. De arts zal in het algemeen adviseren welke beperkingen verstandig zijn. Voorts zijn er wettelijke bepalingen over de rijgeschiktheid bij epilepsie. Het is de bedoeling dat een kind of volwassene met epilepsie zo normaal mogelijk kan leven. Beperkingen verstoren het normale leven. Overdreven beperkingen moeten dus worden vermeden.

Informatie

- <http://www.epilepsievereniging.nl/> (Patiënten informatie)
- <http://www.epilepsie.nl/> (Patiënten informatie)
- <http://www.sein.nl/> (Stichting Epilepsie Instellingen Nederland)